

Magdalena Kwiatkowska

Katedra Informatologii i Bibliologii

Uniwersytet Łódzki

e-mail: mhakwiatkowska@uni.lodz.pl

[Dwustulecie Zakładu Narodowego im. Ossolińskich Konferencja Jubileuszowa (Wrocław, 18–20 października 2017 r.)

DOI: <http://dx.doi.org/10.18778/0860-7435.26.08>

Obchodzona w 2017 roku dwusetna rocznica powołania do życia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (dalej: ZNiO) obfitowała w ważne wydarzenia naukowe. Uroczystym spotkaniom z ludźmi kultury i polityki towarzyszyły wystawy i publikacje przygotowane na tę okazję. Ukazały się między innymi: zbiór dokumentów ilustrujących dzieje instytucji w latach 1817–2016 *Skarbiec. 200 lat Ossolineum* (Markowska, 2017), *Jubileusze Ossolineum. Antologia tekstów* (Pękalska, 2017a), *Księga darczyńców Zakładu Narodowego im. Ossolińskich* (Pękalska, 2017b). Kulminację trwających od wiosny do późnej jesieni obchodów jubileuszu stanowiła Konferencja Jubileuszowa, która odbyła się we Wrocławiu w dniach 18–20 października 2017 roku. Organizatorzy za cel spotkania ludzi nauki przyjęli zaprezentowanie różnorodnej problematyki dotyczącej dziejów ZNiO oraz innych polskich instytucji kultury powstających w okresie od likwidacji państwa polsko-litewskiego do czasów współczesnych.

Komitet Naukowy konferencji zaproponował kilka obszarów tematycznych: tło historyczne i realizacja idei instytucji gromadzących i przechowujących „pamiętki dziejów ojczystych”; działalność kulturalna, naukowa, społeczna i polityczna założycieli i innych postaci zasłużonych dla ważnych placówek kulturalno-naukowych XIX i XX wieku; aspekty praktyczne biblio-

tekarstwa i muzealnictwa (gromadzenie, przechowywanie, opracowanie i udostępnianie zbiorów); cenne kolekcje – ich historia i znaczenie dla bibliotek i muzeów; rola darczyńców i darowizn w tworzeniu zbiorów i funkcjonowaniu instytucji bibliotecznych i muzealnych; Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (ramy prawne, organizacyjne, profil) i jego dorobek; działalność naukowa, kulturalna, wydawnicza bibliotek i muzeów, znaczenie społeczne tych instytucji (*200 lat Ossolineum...*, 2016).

Konferencja zgromadziła liczne grono pracowników nauki z Polski i Ukrainy. W czasie trzydniowych obrad wysłuchano ponad sześćdziesięciu referatów, które prezentowano w czternastu sesjach tematycznych.

Uczestników konferencji powitał dr Adolf Juzwenko, dyrektor Ossolineum. Wprowadzając słuchaczy w problematykę obrad, przedstawił węzłowe fakty dwustuletniej historii instytucji we Lwowie i Wrocławiu. Szczególną uwagę poświęcił sytuacji Zakładu Narodowego po wyjściu ze struktur Polskiej Akademii Nauk i odnowieniu Fundacji ZNiO w 1995 r. (Ustawa..., 1995). Umowa z rodziną Lubomirskich z Przeworska i Nowelizacja Ustawy fundacyjnej w 2007 r. (Ustawa..., 2007) dała początek odbudowie Muzeum Lubomirskich, które do drugiej wojny światowej stanowiło całość z zakładem ossolińskim. Kolejny referat sesji inauguracyjnej wygłosił dr hab. Jerzy Zdrada, przewodniczący Rady Kuratorów ZNiO, ciała powołanego do życia z chwilą odnowienia Fundacji. W wystąpieniu *Ossolineum: czasy, ludzie, dziedzictwo* przywołał wybitne postaci twórców Zakładu Narodowego, ich zasługi oraz uwarunkowania polityczne i kulturowe działalności, tragiczne losy wielu pracowników w epoce dziewiętnastowiecznych powstań narodowych i w czasie drugiej wojny światowej. Dyrektor Biblioteki Narodowej, dr Tomasz Makowski, mówił o idei i początkach Narodowego Zasobu Bibliotecznego (dalej: NZB) oraz współpracy Biblioteki Narodowej, Biblioteki Jagiellońskiej i ZNiO na tym polu w latach 1977–1979. Wypowiedź tę należy wiązać z niedawnym poszerzeniem listy bibliotek, których zbiory zaliczono do NZB (Rozporządzenie..., 2016; 2017). Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, przypomniał bibliotekarzy księżnic krakowskich i lwowskich oraz ich rolę w unowocześnieniu bibliotekarstwa polskiego w latach 1848–1918.

W sesji drugiej, zatytułowanej *Wokół Ossolineum – Ossolineum dawniej*, wysłuchano czterech referatów. Markus Eberharter (Uniwersytet Warszawski, Instytut Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej) omówił wyniki nowych badań źródłowych nad lwowskim życiem literackim i naukowym w latach 1815–1830 i zestawił je z wydarzeniami procesu zmierzającego do utworzenia ZNiO. Reprezentująca Uniwersytet Warszawski mgr Agnieszka Woźniak-

-Wieczorek dokonała analizy porównawczej osiągnięć sieniawskiej Ordynacji Książąt Czartoryskich i Ordynacji Przeworskiej Książąt Lubomirskich w dziedzinie ochrony księgozbiorów i dzieł sztuki. Bożena Figiel (Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej) skupiła się na postaci Henryka Lubomirskiego. Odwołując się do dawnej charakterystyki księcia, „męża szlachetnego w ofiarach dla nauk i kraju swego”, opowiedziała o jego spuściźnie jako mecenasa kultury i polityka. Marianna Mowna (Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. Wasyla Stefanyka) zreferowała zagadnienie obecności Ossolineum na lamach lwowskich przewodników turystycznych doby autonomii galicyjskiej i w II Rzeczypospolitej.

Kolejna sesja, prowadzona przez dr hab. Dianę Pietruch-Reizes, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, nosiła tytuł *Wokół Ossolineum – Ossolineum dziś*. Zaprezentowano w niej trzy teksty. Dr Mariusz Dworsatschek, wicedyrektor ZNiO, w referacie *Od podziału do scalania. Ossolińskie zbiory we Wrocławiu i Lwowie po II wojnie światowej*, omówił dzieje trudnej kwestii wzajemnych stosunków lwowskiej Biblioteki im. W. Stefanyka i wrocławskiego Ossolineum. Pozostałe we Lwowie zbiory (około 70% przedwojennego zasobu), przechowywane przez całe dziesięciolecia w kilku ukraińskich instytucjach w niewłaściwych warunkach, były praktycznie niedostępne dla polskich badaczy i bibliotekarzy. Współpraca z Biblioteką W. Stefanyka nawiązana przez odnowioną Fundację w 2003 r. zaowocowała otwarciem zbiorów dla nauki polskiej, wraz z możliwością kopiowania dokumentów. Powołanie z końcem 2006 r. Pełnomocnika ZNiO przy tamtejszej bibliotece ułatwiło obu współpracę instytucji i dostęp do zbiorów lwowskich dla bibliotekarzy z Wrocławia. Szczegółowe zadania i osiągnięcia Pełnomocnika ZNiO przedstawiła pełniąca tę funkcję Wiktoria Malicka. W referacie *Współczesna działalność Ossolineum we Lwowie* omówiła ciesząc się dużym zainteresowaniem lwowian Spotkania Ossolińskie, tj. wykłady przedstawicieli polskiej nauki i kultury organizowane pod patronatem Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej we Lwowie. Zreferowała postępy dwóch realizowanych na bieżąco programów digitalizacji. Pierwszy, realizowany od 2004 r., obejmuje rękopisy z przedwojennych kolekcji ossolińskich, materiały archiwalne do historii Zakładu oraz inne zbiory polskie włączone do Ossolineum w czasie II wojny światowej. W ramach drugiego programu, realizowanego od 2012 r., cyfryzacji podlegają zbiory prasy polskiej z lat 1801–1939. Ostatni w tej sesji referat, *ZNiO w piśmiennictwie najnowszym – perspektywa bibliologiczna*, wygłosiła dr Magdalena Kwiatkowska (Uniwersytet Łódzki). Z powodu nieobecności przedstawicielki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zgromadzeni na konferencji nie wysłuchali referatu ZNiO. *Perspektywa prawa ochrony dziedzictwa kultury*.

Obrady dwuczęściowej sesji zatytułowanej *Kolekcje ossolińskie* prowadzili kolejno dr Tomasz Makowski i dr Dorota Sidorowicz-Mulak. Poświęcono je zbiorom bibliotecznym, zarówno pozostałym we Lwowie, jak i przechowywanym we Wrocławiu. Wśród autorów dominowali pracownicy Biblioteki Ossolineum. Dr D. Sidorowicz-Mulak wygłosiła referat *Dary księcia kuratora. Stare druki ofiarowane Bibliotece Ossolineum przez Henryka Lubomirskiego*. Dr Agnieszka Franczyk-Cegła omówiła wybrane zagadnienia z historii gromadzenia i udostępniania zbiorów w ZNiO w pierwszej połowie XIX w. Dr Barbara Otfinowska scharakteryzowała zespół teatraliów w zbiorach Działu Dokumentów Życia Społecznego ZNiO. Hanna Kulesza w referacie *Ossolineum – skarbnica literatury* prześledziła rozwój ossolińskiej kolekcji współczesnych autografów literackich w latach 1946–1990. Ryszard Nowakowski w pracy *Rozdzielenie ossolińskiego zbioru prasy polskiej (1801–1939) po drugiej wojnie światowej* przedstawił okoliczności podziału zespołu periodyków, scharakteryzował zbiór pozostający we Lwowie i zachowane tam inwentarze, zapoznał słuchaczy ze stanem zaawansowania procesu cyfryzacji czasopism polskich pozostających w Bibliotece W. Stefanyka. Pozostałe referaty, odnoszące się do zbiorów współczesnego Ossolineum, wygłosiły przedstawicielki Uniwersytetu Wrocławskiego. Monika Jaremków omówiła *Cymelia w zbiorze Nowych Druków Zwartych XIX–XXI w. ZNiO*, a Katarzyna Jamrozik – zaśób jednodniówek.

Przechowywane w lwowskich instytucjach historyczne kolekcje dawnego Ossolineum były przedmiotem referatów gości ukraińskich. Olga Kolesowska, wicedyrektor Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. W. Stefanyka, mówiła o starodrukach cyrylickich, Irina Kaczur – o księgozbiorach kobiecych, Zoriana Greń – o periodykach brytyjskich z XIX i pierwszej połowy XX w. W sesji poświęconej zbiorom bibliotecznym znalazł się też referat Agnieszki Fludy-Krokos na temat starych druków w bibliotece Lubomirskich w Przeworsku.

Po zakończeniu obrad pierwszego dnia uczestnicy konferencji przeszli do gmachu ZNiO przy ulicy Szewskiej 37, gdzie zwiedzili wystawę jubileuszową *200 lat Ossolineum*. Ekspozycje prezentowane w Auli i salach Pod Kopułą pozwoliły prześledzić dzieje Biblioteki i Wydawnictwa Ossolineum oraz przedwojennego Muzeum Książąt Lubomirskich. Wystawiono m.in. autografy pisarzy polskich XIX i XX w. oraz pierwodruki dzieł uczonych polskich XVI i XVII w. Pokazano unikatowe numizmaty, m.in. udostępnione przez muzea lwowskie oraz obrazy naszych wybitnych malarzy, rycin i kolekcję miniatur portretowych.

Dwustulecie Zakładu Narodowego...

Pierwszej sesji w drugim dniu obrad konferencji jubileuszowej przewodniczył Stanisław Waltoś. Wygłoszone referaty pozostawały w kręgu muzeów, muzealiów i historycznych wystaw. Podobnie, jak w wypadku zbiorów bibliotecznych, przedmiotem rozważań były kolekcje lwowskie i wrocławskie. Marcin Szelaż (Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu) mówił o *Muzeum Książąt Lubomirskich w kontekście współczesnych koncepcji i realizacji muzealnych*. Małgorzata Mikula, z odnowionego niedawno we Wrocławiu Muzeum Książąt Lubomirskich, prezentowała zbiór grafik z kolekcji Mieczysława Opalka w Dziale Sztuki tego Muzeum. Anita Soroko omówiła kolekcję polskiego rysunku w Muzeum Lubomirskich we Lwowie. Przedmiotem wystąpienia Marii Nitki (Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata w Warszawie) było *Polskie malarstwo współczesne w lwowskim Muzeum Książąt Lubomirskich*. Przedstawicielki Muzeum Historycznego we Lwowie podały informacje o pozostających na Ukrainie kolekcjach ze zbiorów Lubomirskich: orderów (Halina Skoropadova) i porcelany (Iryna Polanska).

Drugą część sesji „muzealnej” prowadził Łukasz Koniarek. Wystąpienia merytoryczne rozpoczął Marcin Hamkało, wicedyrektor ZNiO, referatem *Działalność wystawiennicza i edukacyjna Muzeum Pana Tadeusza jako forma upowszechniania wiedzy o historii i zbiorach ZNiO*. Kolejne referaty dotyczyły ossolińskich wystaw w dziewiętnastowiecznym Lwowie. Małgorzata Skotnicka-Palka (Biblioteka Ossolińskich) opowiedziała o „niezwykłych dziejach” *Panoramy Raclawickiej* Jana Styki i Wojciecha Kossaka. Elżbieta Baran, Barbara Butent-Stefaniak i Adam Degler (Muzeum Książąt Lubomirskich) przedstawili wirtualną rekonstrukcję wystawy numizmatycznej w lwowskim Ossolineum, zorganizowaną z okazji jubileuszu Zakładu w 1929 r. Wystawę obrazów, która odbyła się w salach ZNiO w roku 1847, omówiła Mariana Levytska (Instytut Etnologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Zagadnienie muzeów oświatowych w przestrzeni bibliotecznej zreferowała dr Bogumiła Celer (Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu).

Tematy referatów popołudniowej sesji drugiego dnia konferencji ogniskowały się wokół działalności wydawniczej i czasopiśmiennictwa. Sesję poświęconą wydawnictwom prowadziła Wanda Ciszewska. Jako pierwsza wystąpiła Marta Pękalska (ZNiO). W referacie *Powojenne dzieje Wydawnictwa Ossolineum* podjęła próbę opisu ostatnich siedemdziesięciu dwóch lat działalności najstarszej polskiej oficyny wydawniczej. Referentki z Uniwersytetu Jagiellońskiego scharakteryzowały wydawnictwa ossolińskie. Typograficzny kształt podręczników szkolnych ZNiO, opublikowanych za dyrektury Wojciecha Kętrzyńskiego w latach 1878–1918, przeanalizowała dr Irena Grucha-

ła. Wydawnictwa źródłowe XIX i początków XX w. do dziejów książki prawniczej w Polsce omówiła dr hab. Diana Pietruch-Reizes.

Sesją czasopiśmienniczą kierowała dr hab. Aneta Firlej-Buzon. Serię wystąpienia rozpoczęła Aleksandra Soltan-Lipska (Muzeum Warszawy), która zreferowała kontakty redakcji miesięcznika „Biblioteka Warszawska” z ZNiO we Lwowie (artykuły, recenzje publikacji ossolińskich, inseraty). Następnie Danuta Syrwid (Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie) w referacie *Między Lwowem a Olsztynem* prezentowała rozproszoną i niepełną w kraju kolekcję „Gazety Olsztyńskiej” z lat 1886–1939 oraz sytuację w zakresie digitalizacji brakujących roczników i możliwości ewentualnego wykorzystania w tym celu zasobów lwowskich. Referat *Rola XIX-wiecznych polskich czasopism naukowych w popularyzacji nauki i kultury – z prac towarzystw naukowych i instytucji społecznego mecenatu*, odwołujący się do szerokiej podstawy źródłowej, wygłosiła dr hab. Małgorzata Derkacz, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego. Reprezentująca Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach dr Aleksandra Lubczyńska scharakteryzowała czasopismo „Dawna Sztuka” ukazujące się we Lwowie w latach 1938–1939.

Drugi dzień obrad zakończyła wycieczka do Muzeum „Pana Tadeusza”, mieszczącego się w barokowej „Kamienicy pod Słońcem” przy wrocławskim rynku. Placówka otworzona w 2016 r. ma charakter edukacyjny. Oprócz multimedialnej ekspozycji skupiającej się na poemacie Adama Mickiewicza i jego epoce, obejmuje stałą wystawę, poświęconą świadkom XX wieku. W tej części – prezentowanej pod hasłem *Misja: Polska. Jan Nowak-Jeziorański & Władysław Bartoszewski* – wykorzystano dokumenty i dzieła sztuki przekazane Ossolineum przez bohaterów wystawy.

W trzecim dniu konferencji jubileuszowej odbyły się cztery sesje. Do sesji pierwszej, prowadzonej przez dr Marię Pękalską, włączone zostały referaty o zróżnicowanej treści. Dr hab. Bożena Koredczuk, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, przedstawiła trwającą od sześćdziesięciu lat współpracę Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego z Biblioteką ZNiO. Kaliski bibliolog, dr hab. Krzysztof Walczak, prezentował przechowywane w zbiorach Ossolineum dziewiętnastowieczne podręczniki polskie do nauki historii. Dr hab. prof. Lidia Snicarczuk, wicedyrektor Biblioteki W. Stefanyka, omówiła źródła do historii dziennikarstwa ukraińskiego w zasobach Działu Rękopisów ZNiO we Wrocławiu. Tekst *Calisiana w zbiorach Biblioteki ZNiO do połowy XX w.* pióra dr hab. Ewy Andrysiak, prof. Uniwersytetu Łódzkiego, z powodu nieobecności referentki został odczytany przez prof. K. Walczaka.

Dwustulecie Zakładu Narodowego...

W sesji *Ludzie i ich dzieła*, obradującej pod przewodnictwem dr hab. Małgorzaty Derkacz, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, wygłoszono cztery referaty. Poświęcono je pracownikom Ossolineum we Lwowie i Wrocławiu oraz osobom kierującym innymi bibliotekami naukowymi, których zasługi – z różnych powodów (braku dostępu do źródeł, cenzury, wydarzeń dziejowych) – nie zostały jeszcze gruntownie przebadane. Dr Łukasz Chrobak (Uniwersytet Jagielloński) podjął próbę charakterystyki postaci księcia Andrzeja Lubomirskiego, kontynuatora rodowego dzieła, ostatniego kuratora lwowskiego Ossolineum. Dr Barbara Maresz (Biblioteka Śląska) zaprezentowała tekst *Ludwika Bernackiego sprawy śląskie. Z dziejów kresowej współpracy*. Karolina Tomczyk-Koziol (Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu) omówiła działalność Andrzeja Wojtkowskiego jako dyrektora macierzystej instytucji w latach 1928–1939. Dr hab. Aneta Firlej-Buzon, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, opisała postać Antoniego Knota i jego udział w dziele organizowania w Ossolineum warsztatu pracy naukowej we Wrocławiu.

W czasie obrad dwuczęściowej sesji *Mecenasi i kolekcjonerzy* uczestnicy konferencji mogli wysłuchać referatów poświęconych postaciom zasłużonym dla kultury polskiej – zarówno tym powszechnie znanym, jak i rozpoznawanym tylko przez lokalnych koneserów. Części pierwszej przewodniczył dr hab. K. Walczak, prof. Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu, sesji drugiej – prof. B. Koredczuk. Dr Kamila Kludkiewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) podjęła próbę odpowiedzi na nietatwe pytanie, czy zbiory Tytusa Działyńskiego prezentowały oświeceniowy nurt budowy instytucji kultury, czy romantyczny prąd kolekcjonerstwa pamiątek. Monika Małecka (Biblioteka Kórnicka) zastanawiała się nad wpływem pasji bibliofilskiej hr. Tytusa Działyńskiego na jego najbliższą rodzinę. Urszula Kacperczyk prezentowała fragmenty biblioteki Stanisława Augusta, przechowywane w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie. Hanna Krajewska (Archiwum PAN w Warszawie) wygłosiła referat *Dzieło Stanisława Staszica w Warszawie jako przykład mecenatu kulturalnego, naukowego i społecznego*. O pięknej karcie w dziejach kultury miasta mówiła Maria Otto (Biblioteka Gdańska) w referacie *Odpowiedzialność społeczna za instytucję publiczną. Donatorzy Biblioteki Rady Miasta Gdańska w świetle jej inwentarza*. Dr Anna Laszuk (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych) przyjrzała się kolekcjom towarzystw naukowych w zasobie archiwów państwowych. Postać księgarza Narcyza Gieryna i jego dary dla Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy przybliżyła dr hab. Wanda A. Ciszewska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Dr Anna Feliks (Muzeum Wnętrz w Otwocku Wielkim) przedstawiła zapomnianą postać Szymona Szwarca (1884–1959), polskiego antykwariusza

Magdalena Kwiatkowska

w Wiedniu, który w międzywojniu odegrał dużą rolę w kształtowaniu kolekcji rzemiosła artystycznego w polskich zbiorach narodowych, m.in. na Wawelu. Maria Niestrawska (Muzeum Literackie Henryka Sienkiewicza, Oddział Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu) w referacie *Od subiekta do fundatora muzeum. Droga życiowa Ignacego Mosia (1917–2001)* opowiedziała niezwykle historię poznańskiego mecenasa kultury, wielkiego admiratora autora *Krzyżaków*.

Ostatnią sesję konferencji ossolińskiej prowadził dr Mariusz Dworsatschek. Jej przedmiotem były *Lwowskie instytucje kultury do 1945 roku*. Wygłoszono cztery referaty. Przedstawiciel Uniwersytetu Śląskiego, dr Jerzy Reizes-Dzieduszycki, przybliżył postać Włodzimierza Dzieduszyckiego, inicjatora utworzenia Biblioteki Naukowej Muzeum Przyrodniczego im. Dzieduszyckich we Lwowie. Dr Olena Kozakiewicz (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy) omówiła główne kierunki działalności Ligi Pomocy Przemysłowej i jej rolę w rozwoju sztuki, przemysłu i rzemiosła Galicji. Dr Iryna Horban (Muzeum Etnografii i Przemysłu Artystycznego Instytutu Ludoznawstwa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy) prześledziła losy Muzeum Przemysłu Artystycznego we Lwowie w latach 1939–1941. Obrady Konferencji Jubileuszowej zakończył dr hab. Ryszard Nowicki, prof. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, który, odwołując się do źródeł archiwalnych, omówił organizację obrony przeciwlotniczej w Bibliotece Uniwersyteckiej we Lwowie w 1939 r.

Żywa dyskusja, w której głos zabrali uczestnicy konferencji, koncentrowała się wokół problemów poruszonych w referatach. Pracownicy Ossolineum wielokrotnie zabierali głos, odpowiadając na pytania odnoszące się przeważnie do trybu i rezultatów współpracy ze stroną ukraińską. Pojawiające się w dyskusji wątki pozwoliły wydobyć wiele szczegółów dopełniających wypowiedzi referentów. Należy wyrazić przekonanie, że rezultaty spotkania pracowników Ossolineum i ludzi nauki z Polski i Ukrainy znajdą odzwierciedlenie w publikacji, która w znaczącym stopniu przyczyni się do powiększenia wiedzy na temat zbiorów, zwłaszcza tych ciągle jeszcze przechowywanych we Lwowie.

Bibliografia

- 200 lat Ossolineum – konferencja jubileuszowa (2016). Pobrane 17 grudnia 2017, z: <http://ossolineum.pl/index.php/200-lat-ossolineum-konferencja-jubileuszowa>
- Markowska, M. (wybór i oprac.) (2017). *Skarbiec. 200 lat Ossolineum*. Wrocław: Wydawnictwo Ossolineum.

Dwustulecie Zakładu Narodowego...

- Pękalska, Marta (red.) (2017a). *Jubileusz Ossolineum. Antologia tekstów*. Wrocław: Wydawnictwo Ossolineum.
- Pękalska, Marta (red.) (2017b). *Księga darczyńców Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*. Wrocław: Wydawnictwo Ossolineum.
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego (2016). (Dz.U. 2016, poz. 1548). Pobrane 17 grudnia 2017, z: <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2016/1548>.
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 19 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego (2017). (Dz.U. 2017, poz. 1439). Pobrane 17 grudnia 2017, z: <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2017/1439>.
- Ustawa z dnia 5 stycznia 1995 r. o fundacji – Zakład Narodowy im. Ossolińskich (1995). (Dz.U. 1995, nr 23, poz. 120 i 121).
- Ustawa z dnia 11 maja 2007 r. o zmianie ustawy o fundacji – Zakład Narodowy im. Ossolińskich (2007). (Dz.U. 2007, nr 112, poz. 768).